

O ZMIEN HELU...

taghrif u ritratti minn **Raymond C. Xerri**

B.A.(Hons)(USA), EU.Sch.(E.U.Law)(FRG), D.D.S., M.A.(Dip.St.)(Malta), L.F.I.B.A.(U.K.), D.G.(U.S.A.)

It-tradizzjoni tat-Tbahħir

X'inhu t-tbahħir? X'inhu s-sinifikat tat-tixrid tad-duħhan madwar xi membri tal-familja jew madwar id-dar jew fil-post tax-xogħol tagħna? Għadu relevanti jew hi xi haġa ta' l-X-Files?

Tradizzjoni oħra għażiża għal missirijietna u li illum qiegħda tispicċa hi t-twemmin fid-drawwa tat-tbahħir. It-tbahħir hi tradizzjoni reliġjuża antika ferm. Fil-fatt it-tbahħir jintuża f'diversi kulturi mxerrdin madwar id-dinja kollha. Kwazi kull ċivilta' kbira jew żghira kollha għandhom xi forma ta' tbahħir. Sew in-nar kif ukoll id-duħhan abjad kien ifisser haġa u l-iswed haġa oħra. It-tradizzjoni hi differenti f'kull kultura.

Fir-raħal tagħna bħal f'kwazi fil-k u m p l a m e n t t'Għawdex it-tbahħir tista' tghid isir bl-istess mod. Missirijietna u hafna fir-raħal tagħna għadhom jemmnu li din it-tradizzjoni tbiegħed l-ghajn hażina minn fuqhom, mid-dar u mill-membri tal-familja preżenti waqt li jsir it-tbahħir. Meta xi hadd jbahħar irid jipprepara tahlita ta' bċejjeċ ta' injam jew zkuk id-daqs ta' sulfarina, bċejjeċ ta' weraq taż-żebbuġ, bċejjeċ tal-palm u xema'. Din ix-xema' titqassam lill-famlija kollha tar-raħal fl-Erbgħa tat-Tniebri u x-xema' kif ukoll iż-żebbuġ u l-palm ikunu tberku f'ċerimonja fil-Knisja.

Wara li dawn jitqattghu f'biċċiet żgħar, jitqiegħdu fi platt u jinharqu. Meta l-ingredjenti jkunu nharqu

jibda' jipproduċi hafna duħhan. Il-persuna li tiehu l-inkarigu li tmexxi ċ-ċerimonja jew ahjar dan ir-ritwal, tibda' ddu, jitpoġġa d-duħhan bl-idejn madwar il-persuna jew persuni preżenti. Waqt li jkun qiegħed jitpoġġa d-duħhan fuq il-persuna preżenti jsir talb. Hemm min jghid talb lill-patrun tagħna San Ġużeppe jew lill-Immakulata Kuncizzjoni.

hażina fuq xi hadd tal-familja. Hemm min jemmen fl-ghajn il-hażina u hemm min ma jemminx. Veru jew le, il-fatt hu li t-tbahħir huwa parti mit-tradizzjoni u parti mill-wirt u l-kultura reliġjuża ta' ġensna. Jekk ser tipprattikaw dan ir-ritwal tridu temmnu f'dak li qed tagħmlu biex jhalli l-frott mixtieq. Missirijietna kienu jemmnu sinċerament li bis-saħħa tat-talb u s-simboliżmu tad-duħhan; l-hażen, l-ghira, u l-ghajn hażina ta' xi hadd tingħalaq u tispicċa.

Dan hu parti minn misteru għal hafna pero' li hu ċert hu li missirijietna kienu jemmnu b'din iċ-ċerimonja u kienet tghinjom jipprattikaw u josservaw it-twemmin nisrani. Jiena ngħid għalija dejjem emmint fit-talb u r-ritwal tat-tbahħir u nemmen li hi tradizzjoni tajba meta jsir bl-intenzjonijiet

twajba u sinċiera. Nispera li ma taħsbux li dan l-artiklu hu xi episodju mis-sensiela ta' l-X-Files.

Il-Maltin kienu tradizzjonalment jbahħru kull nhar ta' Hamis u l-antenati tagħna kienu jbahħru kull meta kienu jhossu l-bżonn. Din hi tradizzjoni oħra li qiegħda tispicċa, id-duħhan ifuħ tat-tbahħir qiegħed bil-mod il-mod jghib. O Żmien Helu... fejn int!!!

Wara li persuna inkarigata ddu lill-membri kollha tal-familja, iddur il-kmamar kollha tad-dar u tissokta tghid it-talb, hemm min jghid talb għall-fehma tal-Papa, l-Kredu jew il-Pater Noster.

It-tbahħir isir meta xi membri tal-familja jghaddi minn esperjenza/i hżiena jew xi haġa mhux sejra sew jew forsi hemm suspett li xi hadd tefa' xi ghajn